

METODE DE BUNE PRACTICI

prof. înv. primar **Racheru Daniela**

Școala Gimnazială Ioan Bădescu, Popești Leordeni, Județul Ilfov

Proiect educațional – parteneriat grădiniță-primar- gimnaziu

Strămoșii noștri

DATA: 9.11.2022-30 .11.2022

Parteneri implicați : preșcolarii de la grupa mare , elevii claselor primare și elevii claselor a V a

UNITATEA: Școala Gimnazială Ioan Bădescu

Coordonator : Prof. Racheru Daniela

La grădiniță proiectul se desfășoară sub formă de povești despre întemeierea Romei
Activități de lectură simplă , desene cu soldați romani , colaje despre portul roman ,
confectionarea unor sandăluțe de carton

La clasele P- a III a activitățile se desfășoară interdisciplinar îmbinând activitatea de
lectură și informare cu cea de activități practice

Scopul proiectului este de a forma o imagine timpurie a strămoșilor noștri în
viziunea copiilor. Este important să transformăm realitatea istorică în povești uimitoare
despre romani , despre civilizații demult apuse , dar care au marcat istoria în sensul evolutiv
și care au stat la baza formării altor civilizații.

La clasele a IV a activitățile se desfășoară cu precădere în cadrul orelor de istorie
unde sunt prezentate aspecte ale Imperiului roman .

Proiectul își propune o gamă variată de activități care să familiarizeze elevii de la
fragedă vârstă cu aspecte din viața civilizațiilor care au stat la baza formării poporului român

. Cunoaștere empirică (grădiniță) a unor noțiuni despre formarea poporului român și a unor informații despre strămoșii noștri pun bazele formării unei identități naționale valoroase care trebuie implementată în școală

CLASELE A IV A

ARIA CURRICULARĂ: Om și societate

DISCIPLINA: Istorie

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Popoare de ieri și de azi

SUBIECTUL LECȚIEI: *Roma. De la cetate la imperiu*

TIPUL LECȚIEI: însușire de noi cunoștințe

SCOPUL lecțiilor la cls a IV a : însușirea de cunoștințe referitoare la civilizația romană, dezvoltarea capacității de a realiza individual activități de cercetare cu scop instructiv-educativ;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O1: să denumească spațiul în care Roma s-a dezvoltat ca oraș-cetate, iar apoi ca imperiu;
- O2: să formuleze răspunsuri cu privire la întrebările ce vizează strategia prin care romanii au pus bazele unui imperiu vast;
- O3: să identifice pe baza imaginilor și a informațiilor oferite de manual modul de viață, ocupațiile, obiceiurile, conducătorii și elementele culturii romane;
- O4: să realizeze conexiuni ce fac referire la influența pe care au avut-o romanii asupra dezvoltării provinciilor și popoarelor stăpânite;
- O5: să completeze schema lecției pe baza informațiilor însușite pe parcursul lecției.

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE: expunere, conversația, povestirea, exercițiul, jocul didactic, observația, demonstrația, explicația, metoda Știu/Vreau să știu/Am învățat, problematizarea, cvintetul, ciorchinele, munca independentă.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: fișe de lucru, flipchart, carioci, soft educațional EDU ISTORIE, retroproiector, imagini, atlas istoric, vederi;

FORME DE ORGANIZARE: frontală, individuală, în perechi.

RESURSE:

- ✓ **temporale:** 45 de minute
- ✓ **umane:** 33 de elevi

BIBLIOGRAFIE:

- Postelnicu, A., *Fundamentele didacticii școlare*, Editura Aramis, București, 2000;
- Mihăilescu, C., Pițilă, T., Vlad, S., *Istorie – manual pentru clasa a IV-a*, Editura Aramis, București, 2006;
- Silaghi, G. coordonator, *Istorie - aventura cunoașterii*, Editura EDU, Târgu Mureș, 2008;
- Pintescu, F., *Curs de metodica predării istoriei, anul II FSE*, Suceava, 2012;
- www.didactic.ro

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚILOR

1. Evocare

Se realizează condițiile necesare desfășurării normale a lecției, prin stabilirea ordinii și a disciplinei, pregătirea materialelor necesare și crearea unei stări afectiv-motivaționale favorabile desfășurării ei.

Brainstorming: *Ce este istoria?*

Se verifică cantitativ și calitativ tema, urmărindu-se modul de efectuare a acestora și eliminarea eventualelor erori sau lacune.

- a. Folosind o hartă a României, localizează coloniile grecești de pe țărmul Mării Negre. (Evaluarea se va face prin raportare la harta oferită de soft-ul educațional *Aventura cunoașterii- Istorie*, Editura Edu.)
- b. Întocmiți o fișă intitulată *Știați că...* în care să notați informații despre evenimentele istorice, personalități și cultura grecilor. (Copiii vor prezenta informații obținute prin consultarea unor surse diverse: internet, cărți, emisiuni tv etc.)

Verificarea cunoștințelor însușite anterior pe parcursul lecției Grecii, un model de civilizație și cultură se va realiza prin completarea unui ciorchine, menit să organizeze și să sistematizeze cunoștințele elevilor. (Anexa 1)

2. Realizarea sensului

Se prezintă cu ajutorul unui PPT diverse imagini ce cuprind elemente ale civilizației romane: Colosseum-ul, lupoaica și puii, Columna lui Traian, Forul lui Traian, peisaje din Italia, imagini cu gladiatori, statuile unor împărați romani etc. Se inițiază o scurtă conversație ce vizează cunoștințele elevilor cu privire la imaginile prezentate, învățătorul fiind cel care aduce completări, lămuriri, noi informații etc.

Se prezintă în termeni accesibili titlul și obiectivele lecției *Roma.De la cetate la imperiu*. Pentru a înțelege conținutul noii lecții elevii trebuie să introducă termenii de *provincie, politeism, terme, civilizație* în noi enunțuri pentru a demonstra că și-au însușit sensul lor.

Folosindu-se metoda *Știu-Vreau să știu-Am în vățat*, copiii completează în prima rubrică tot ce știu despre Roma Antică (Se admit și cunoștințele despre Roma zilelor noastre).

Apoi, dirijați de către învățător , vor formula întrebări despre Roma Antică și vor completa rubrica *Vreau să știu*. (Exemplu: așezare, locuitori, organizarea armatei, mod de viață, ocupații, obiceiuri, religie, port, conducători, cultură, influența asupra altor civilizații .)

Pentru stabilirea *așezării* se consultă harta din manual. Se face precizarea că la început Roma s-a dezvoltat ca cetate în Mijlocul Peninsulei Italice (se localizează pe hartă), ce este situată în sudul Europei, fiind înconjurată din trei părți de ape. Relieful său se aseamănă cu cel al Greciei (se vizualizează figura 1 din manual). În Epoca Străveche aceasta era locuită de *populații italice*, ce aveau limbi și obiceiuri diferite, duceau o viață primitivă, printre aceste populații aflându-se și latinii ce stăpâneau câmpia îngustă numită Latium.

Interventia doamnei profesor: - gimnaziu

În secolele VI-V î.Hr.se întemeiază în această peninsulă orașe-cetăți, printre care și Roma, oamenii fiind împărțiți în categorii sociale asemănătoare celor din lumea greacă.

Problematizare: Cum credeți că au ajuns romanii să stăpânescă o mare parte a lumii antice și să pună bazele celui mai mare imperiu al timpului? (Copiii emit diverse opinii.)

Concluzie: Cu timpul romanii au organizat o *armată puternică*, disciplinată, organizată în legiuni, iar cu ajutorul ei vor reuși să cucerească numeroase teritorii , care purtau numele de *provincii*, punând bazele unui mare imperiu.

Se introduce termenul de *provincie* în glosarul de termeni istorici.

P: Ce limbă credeți că vorbeau locuitorii provinciilor romane?

C: Locuitorii provinciilor romane vorbeau limba latină și adoptau (împrumutau) modul de viață, credința și cultura romană.

Pentru a stabili modul de viață, ocupațiile și obiceiurile romanilor, se vor rezolva diferite aplicații de pe soft-ul educațional „*Aventura cunoașterii - EDU ISTORIE*”.

Ocupații:

- agricultura și păstoritul pentru oamenii de rând;
- negoțul și meșteșugurile pentru servitori.
- bărbații mergeau la câmp sau la lupte, fiind stăpânul casei și aducând jertfe zmeilor;
- femeile creșteau copii, torceau lână, țesau haine și preparau hrana.

Religia: politeism (credeau în mai mulți zmei). Se enumeră zeii cei mai cunoscuți: Minerva, Neptunus, Appolo, Saturnus, Venus, Vulcanus etc.

Portul: mantie de lână albă care le acoperea și capul și sandale ca încălțăminte.

Obiceiuri:

- ceremonii religioase și serbări organizate în cinstea zeilor sau a împăraților;
- lupte și jocuri cu gladiatori, care se desfășurau în amfiteatre.

Copiii sunt invitați să numescă câțiva împărați din lumea poveștilor citite de ei. Sunt prezentate statuile a câtorva împărați romani în timpul cărora cultura cunoaște o înflorire deosebită: Iulius Caesar, Octavian Augustus, Traian.

Mărturii istorice

Traian, împăratul romanilor. „Era un om cu totul deosebit, mai ales prin dreptatea și bărbăția sa, precum și prin simplitatea moravurilor (obiceiurilor) sale. Avea un trup vânjos și înfrunta toate greutățile cot la cot cu ceilalți. Nu se lăsa purtat de îndrăzneala tinereții, dar nici împiedicat de bătrânețe.”

(Dio Cassius, istoric antic)

Se studiază *banda timpului* prezentată în manual, evidențiindu-se cele mai importante momente din viața Romei.

Se prezintă cele mai importante realizări ce au influențat viața romanilor de rând și cultura: construirea arcurilor de triumf, temple, terme, biblioteci, străzi, piețe publice etc. (Explicațiile sunt însoțite de imagini pentru ca materialul concret să sprijine capacitatea copilului de a-și imagina lumea de altădată.)

Se fac referiri la *cultura Romei Antice*:

- literatură: Vergiliu, Horațiu, Ovidiu;
- istorie: Titus Livius.

Î: Cum considerați că erau romanii având în vedere toate realizările lor? (*Răspuns preconizat*: Romanii erau civilizați, fiind un model pentru ceilalți locuitori ai continentului european).

Concluzie: Civilizația romană a influențat în mod hotărâtor viața provinciilor și a popoarelor stăpânite.

Elevii citesc *Reținem* din manual (paginile 21 și primul paragraf de la pagina 22) și cu ajutorul învățătoarei se completează schema lecției ce corespunde rubricii *Am învățat*.

ROMA. DE LA CETATE LA IMPERIU

1. Așezare:

- ✚ în țara numită astăzi.....;
- ✚ numele acesteia vine de la orașul, înființat în anul 753 î.Hr. de

2. Ocupații:

- ✚ bărbații se ocupau cu agricultura și animalelor;
- ✚ servitorii
- ✚ femeile
- ✚ treptat, a devenit o preocupare din dorința de avere și glorie.
- ✚ armata romană era și, fiind alcătuită din

3. Locuințe:

- ✚ până la marile cuceriri romane, casele erau simple, cu o singură și mobilier puțin;
- ✚ după marile cuceriri, romanii au făcut mari și frumoase, apoi publice, temple, de apă;
- ✚ în fiecare locuință construiau un spațiu special pentru altar, unde se rugau la

4. Îmbrăcăminte:

- ✚ bărbații purtau o „.....” din lână, o mantie lungă și largă; sub togă aveau o tunică; se încălțau cu
- ✚ femeile purtau peste tunică o rochie lungă strânsă la mijloc cu o

5. Cultură:

- ✚ limba vorbită de romani era limba
- ✚ au construit cu pricepere orașe, drumuri, poduri, băi publice, arcuri de triumf, temple, biblioteci;
- ✚ influențați de alte popoare, au îndrăgit literatura, sculptura, pictura, muzica și construcțiile frumoase;
- ✚ au cucerit multe țări, formând cel mai întins care a existat vreodată;
- ✚ peste tot, în cucerite, au răspândit limba latină;

✚ au încurajat învățătura, agricultura, meșteșugurile și comerțul.

6. Religie:

✚ romanii credeau în mai mulți

✚ gândeau că viața oamenilor este hotărâtă de zei; în cinstea lor făceau rugăciuni și le aduceau

✚ de la popoarele cucerite au preluat zei cărora le-au dat nume romane.

✚ stăpânul zeilor era, zeul cerului, al trăsnetului.

✚ *Minerva* -zeița

✚ - zeul războiului

✚ Venus - zeițași a dragostei

7. Conducători:

✚ primul rege al Romei a fost

✚ alți mari conducători au fost: Cezar, Octavian, Traian

✚ în timpul lui Augustus s-a născut, în Imperiul Roman, Iisus Hristos;

✚ *funcția de împărat* însemna comandant suprem (cel mai mare) al armatei;

✚ în timpul împăratuluiromanii au cucerit Dacia, patria strămoșilor noștri.

8. Alte informații:

✚ romanii au fost, pentru mult timp în istorie, cea mai mare putere a lumii vechi;

✚ în cele din urmă, Imperiul Roman s-a desființat din cauza atacurilor unor popoare atrase de bogățiile și frumusețile de pe cuprinsul său;

✚ peste tot romanii au răspândit, în perioada lor de glorie, ordine, disciplină, viață simplă și respectul față de faptele înaintașilor;

✚ romanii sunt strămoșii noștri și ai altor popoare europene care au la baza formării limbii lor limba latină.

3. Reflecție

Elevii își adresează unii altora întrebări pe baza cunoștințelor însușite pe parcursul lecției și formulează răspunsuri, aplicând metoda RAI. (Exemplu: *Unde era așezată Roma?, De cine era locuită Roma în Epoca Străveche?, Cu ce se ocupau romanii?, Care au fost cei mai de seamă împărați romani? etc.*)

La final, alcătuiesc un cvintet cu tema *Romanii*:

*Exemplu: Romanii
Harnici, puternici,
Cucerind, muncind, construind,
Au pus bazele unui imperiu vast,
Civilizație.*

Muncă independentă

Completează cu cuvinte corespunzătoare::

Cetatea Romei era situată în mijlocul.....Armata romană era alcătuită din....., iar teritoriile cucerite purtau numele de.....Romanii se ocupau cu, negoțul, păstoritul și meșteșugurile. Romanii credeau în mai mulțiLimba vorbită de ei era..... Printre cei mai de seamă conducători ai romanilor se număra: Cezar, Augustus și

(*Peninsulei Italice, legiuni, provincii, agricultura, zei,Latina, Traian*)

4. Extindere

Fișă de personaj. ROMANII

ANEXA 1

